

Μ.Γ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΗΡΟΔΟΤΟΥ 17, ΚΟΛΩΝΑΚΙ
Τ.Κ. 10674
Τηλ: 210-7228055
e-mail: m.panagopoulou@mplawoffice.gr
www.mplawoffice.gr

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΝΟΜΙΚΗ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 56 Ν.4823/2021

I. Τεθέντα υπόψη μου στοιχεία.

1. Ο ν.4823/2021 και ειδικώς το άρθρο 56 αυτού.
2. Η από 8.2.2021 προκηρυχθείσα απεργία-αποχή της ΟΛΜΕ, καλύπτουσα συνδικαλιστικά τους εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που επιδόθηκε στους Υπουργούς Οικονομικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών και στην Προεδρία της Κυβέρνησης, το αίτημα της οποίας συνίστατο στα εξής:

*«Σας γνωστοποιούμε, ότι από την παρέλευση τεσσάρων πλήρων ημερών από την κοινοποίηση της παρούσας, **κηρύσσουμε απεργία-αποχή των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από κάθε διαδικασία ή ενέργεια που συνδέεται με την άσκηση των καθηκόντων τους που αφορούν στις διαδικασίες συλλογικού προγραμματισμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου, εσωτερικής αξιολόγησης / αυτοαξιολόγησης και εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, όπως προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 33, 34, 35 και 36 ν.4692/2020, της με αρ. αριθμ. 6603/ΓΔ4 (ΦΕΚ Β' 140/20.01.2021) αποφάσεως της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα «Συλλογικός προγραμματισμός, εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων ως προς το εκπαιδευτικό τους έργο» και των εφαρμοστικών τούτης εγκυκλίων, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό πλήρη κάλυψη στο σύνολο των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπηρετούντων με έννομη σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου».***

II. Ερώτημα.

Σε περίπτωση που στέλεχος εκπαίδευσης, εκπαιδευτικός, μέλος Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. μετέχει σε απεργία-αποχή της συνδικαλιστικής του οργάνωσης από
--

κάθε διαδικασία ή ενέργεια συνδέεται με την νομοθετικώς προβλεπόμενη διαδικασία συλλογικού προγραμματισμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου, εσωτερικής αξιολόγησης / αυτοαξιολόγησης και εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, η οποία καλύπτεται από το τεκμήριο νομιμότητας, μπορεί νομίμως να αποτελέσει δέκτη των κυρώσεων που θέσπισε το άρθρο 56 ν.4823/2021;

III. Απάντηση.

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.

α. Με τις διατάξεις του άρθρου 56 ν.4823/2021 εισάγονται τρεις πυλώνες κυρώσεων σε βάρος εκπαιδευτικού, μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και στελεχών εκπαίδευσης που δεν συμμετέχουν, συμπράττουν και εν γένει δεν διευκολύνουν την αξιολόγηση του προσωπικού και του έργου των σχολικών μονάδων, όπως η διαδικασία αξιολόγησης περιγράφεται στα άρθρα 33, 34, 35 και 36 ν. 4692/2020¹ και πλέον στα άρθρα 57, 61, 72 παρ. 3, 73 -76 και 97 του ν.4823/2021.

Ειδικότερα, η παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021 θεσπίζει το εξής ιδιώνυμο πειθαρχικό αδίκημα:

«Η παράλειψη στελέχους της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί, ατομικώς ή συλλογικώς, ως μέλος του συλλόγου διδασκόντων ή ομάδων δράσεων σχολικών μονάδων και λοιπών εκπαιδευτικών ή υποστηρικτικών δομών, σε επιβαλλόμενη ή απλώς προβλεπόμενη από τον νόμο άσκηση αρμοδιότητας ή ενέργεια που αφορά στον προγραμματισμό, στην αυτοαξιολόγηση ή εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του έργου των σχολικών μονάδων και των ως άνω δομών ή σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολογικής διαδικασίας στελέχους της εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και ιδίως η παραβίαση οιασδήποτε από τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές καθορίζονται στα άρθρα 47, 47Α, 47Β και 48 του ν. 4547/2018 (Α' 102) και στα άρθρα 57, 61, 72 παρ. 3, 73 -76 και 97 του παρόντος περί αξιολόγησης των στελεχών της εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., συνιστά ειδικό πειθαρχικό παράπτωμα, το οποίο τιμωρείται με τις πειθαρχικές ποινές του άρθρου 109 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών

¹ Με τα οποία αντικαταστάθηκαν τα άρθρα 47 και 48 και προστέθηκαν τα άρθρα 47^Α και 47Β ν.4547/2018.

Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), όχι κατώτερη του προστίμου ίσου με τις αποδοχές ενός μηνός».

Η παρ.5 του άρθρου 56 ν.4823/2021 θεσπίζει το εξής διοικητικό μέτρο-ποινή στην υπηρεσιακή και μισθολογική κατάσταση των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και στελεχών εκπαίδευσης:

«Ανεξαρτήτως των οριζόμενων στην παρ. 4, οι αναφερόμενες στην παρ. 4 παραλείψεις ή παραβιάσεις διατάξεων και υποχρεώσεων εκ μέρους των στελεχών της εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Ε.Π και Ε.Β.Π. που διαρκούν περισσότερο από δεκαπέντε (15) ημέρες, χωρίς να δικαιολογούνται από ανυπέρβλητα κωλύματα συνιστάμενα σε προβλήματα υγείας, συνιστούν αντικειμενικό λόγο αναστολής οιασδήποτε διαδικασίας εξέλιξης του στελέχους της εκπαίδευσης, του εκπαιδευτικού ή του μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., συμπεριλαμβανομένης της αυτόματης μισθολογικής εξέλιξης του. Η εφαρμογή της παρούσας δεν επιδρά στην προσμέτρηση του αντίστοιχου χρονικό διαστήματος στον χρόνο δημόσιας υπηρεσίας.

6. Η σχετική απόφαση αναστολής εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ισχύει για όσο χρόνο διαρκεί η ως άνω συμπεριφορά των στελεχών της εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Ε.Π και Ε.Β.Π. και υπόκειται σε ένσταση ενώπιον των αρμόδιων κατά περίπτωση υπηρεσιακών συμβουλίων. Η ένσταση ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δώδεκα (12) ημερών από την επομένη της γνωστοποίησης της απόφασης με κάθε πρόσφορο τρόπο και με απόδειξη σε αυτόν που αφορά. Κατατίθεται στον ως άνω Γενικό Γραμματέα και εξετάζεται από το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την αποδεδειγμένη περιέλευση της ένστασης σε πλήρη γνώση του».

Η δε παρ.8 του άρθρου 56 ν.4823/2021 θεσπίζει τον εξής λόγο αντικατάστασης-παύσης στελέχους εκπαίδευσης από τα καθήκοντά του με την συνοδή κύρωση-ποινή του αποκλεισμού του από διαδικασία επιλογής πλήρωσης θέσης στελέχους εκπαίδευσης για διάστημα οκτώ ετών:

«8. Αν στέλεχος εκπαίδευσης αρνείται να υποβληθεί στη διαδικασία αξιολόγησης, είτε ως αξιολογητής είτε ως αξιολογούμενος, σε οποιοδήποτε στάδιο αυτής, ή την παρακωλύει με την εν γένει στάση του, πλέον των

αναφερομένων στις παρ. 4 έως και 7, αντικαθίσταται, σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 60 και αποκλείεται από τη διαδικασία επιλογής για την πλήρωση οποιασδήποτε θέσης στελέχους εκπαίδευσης για τα επόμενα οκτώ (8) έτη».

Πρόκειται για ένα αυστηρό και επαχθές πλέγμα κυρώσεων που κατά την αιτιολογική έκθεση του ν.4823/2021 στοχεύει **απλώς** στην διασφάλιση του έργου της αξιολόγησης των στελεχών της εκπαίδευσης και των λοιπών εκπαιδευτικών, των μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., καθώς και των σχολικών μονάδων με αποτέλεσμα να ανακύπτει ουσιώδες ζήτημα προσφορότητας, αλλά και αναγκαιότητας των εισαγόμενων κυρώσεων σε σχέση με τον στόχο του κοινού νομοθέτη, όπως καταγράφεται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου. **Ήδη δηλαδή εισαγωγικά παρατηρείται μία πρόδηλη δυσαναλογία μεταξύ του σκοπού που επιδιώκουν οι εισαγόμενες ρυθμίσεις και της βαρύτητας και διάρκειας των δι' αυτής προβλεπόμενων να επιβληθούν κυρώσεων.**

β. Παρατηρείται συναφώς προς τα ανωτέρω ότι από την αιτιολογική έκθεση του ν.4823/2021 δεν προκύπτει ότι στόχος του κοινού νομοθέτη είναι ο περιορισμός του δικαιώματος απεργίας των στελεχών εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π. που κατοχυρώνεται στο άρθρο 23 παρ.2 Συντ. **Καίτοι ο κοινός νομοθέτης του ν.4823/2021 τελεί εν γνώσει της προκηρυχθείσας από το Φεβρουάριο του 2021 απεργίας-αποχής των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από κάθε ενέργεια και διαδικασία που συνδέεται με την άσκηση των καθηκόντων τους που αφορούν στις διαδικασίες συλλογικού προγραμματισμού και υλοποίησης του εκπαιδευτικού έργου, εσωτερικής αξιολόγησης / αυτοαξιολόγησης και εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, εν τούτοις δεν αναφέρει, ούτε επικαλείται ως δικαιολογητικό λόγο εισαγωγής του πλέγματος κυρώσεων που εισάγει στο άρθρο 56 τον περιορισμό του εν λόγω συνταγματικού δικαιώματος. Τούτο δε ιδίως, ενόψει του αυστηρότερου συστήματος κυρώσεων που εισάγονται με τις ρυθμίσεις του ν.4823/2021 έναντι του λοιπού προσωπικού του Δημοσίου ειδικώς σε σχέση με την άρνηση συμμετοχής εκπαιδευτικών, στελεχών εκπαίδευσης και μελών Ε.Β.Π, Ε.Ε.Π από τις διαδικασίες αξιολόγησης.**

γ. Η πραγματική ωστόσο πρόθεση του κοινού νομοθέτη και ας μην διακηρύσσεται πανηγυρικά στην αιτιολογική έκθεση του ν.4823/2021, φέρεται

να είναι η καταστολή της εν γνώσει του προκηρυχθείσας απεργίας-αποχής των στελεχών εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π.² διότι δεν υφίσταται επαρκής λόγος αιτιολόγησης της βαρύτητας, του εύρους και της διάρκειας των κυρώσεων που θεσπίζονται για το εν λόγω προσωπικό σε σχέση με τα γενικώς ισχύοντα για τους λοιπούς υπαλλήλους του Δημοσίου. Συγκεκριμένα και όπως ήδη εκτέθηκε, η διασφάλιση απλώς της αποτελεσματικότητας της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και του προσωπικού της δεν συνιστούν επαρκή αποχρώντα λόγο για την εισαγωγή ενός τόσο αυστηρού πλέγματος κυρώσεων, ει μη για να καμφθεί η συμμετοχή του εν λόγω προσωπικού στην εν γνώσει του κοινού νομοθέτη απεργιακή κινητοποίηση των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έχει προκηρυχθεί από τον Φεβρουάριο του 2021.

δ. Με αυτό ως πραγματικό δεδομένο πρέπει να παρατηρηθεί εισαγωγικώς ότι η ερμηνεία και εφαρμογή του άρθρου 56 ν.4823/2021 από την διοίκηση, θα στηριχθεί στον μη διακηρυγμένο πανηγυρικώς, αλλά πάντως υποκρυπτόμενο αυτό στόχο του κοινού νομοθέτη, με αποτέλεσμα να είναι σαφές ότι η επίκληση του δικαιώματος-απεργίας αποχής των στελεχών εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π. να μην είναι ικανή να αποτρέψει ex ante την ενεργοποίηση του συστήματος κυρώσεων του ν.4823/2021. Καίτοι η

---

² Τούτο είναι εμφανές από πλείστες ρυθμίσεις του ν.4823/2021:

α) από την τυποποίηση του ιδιώνυμου πειθαρχικού αδικήματος της παρ.4 του άρθρου 56 που κατ'αποτέλεσμα επιχειρεί να καλύψει, μεταφέροντας σχεδόν λέξη προς λέξη την διατύπωση του αιτήματος της απεργίας-αποχής που προκήρυξε η ΟΛΜΕ το Φεβρουάριο του 2021,

β) από καθ'εαυτήν την τυποποίηση ιδιώνυμου πειθαρχικού αδικήματος ειδικώς για τους εκπαιδευτικούς, μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και στελέχη εκπαίδευσης, ενόψει του ότι υφίσταται στον Υπαλληλικό Κώδικα σχετικό πειθαρχικό αδίκημα στο άρθρο 107 παρ.1 περ.ιθ' ν.3528/2007,

γ) από τον πρωτοφανή νομοθετικό χαρακτηρισμό που ανευρίσκεται στην παρ.7 του άρθρου 56 ν.4328/2021 κατά την οποία: «7. Αφότου ο λόγος αναστολής της εξέλιξης των στελεχών της εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Ε.Π και Ε.Β.Π. εκλείπει, η εξέλιξή τους συνεχίζει από το χρονικό σημείο της λήξης της ως άνω έκνομης συμπεριφοράς τους». Η προεξόφληση του έκνομου χαρακτήρα της συμπεριφοράς των εν λόγω υπαλλήλων ως έκνομης και η χρήση αξιολογικής κρίσεως στον ίδιο τον τυπικό νόμο, αποτελεί σαφή ένδειξη ότι ο κοινός νομοθέτης είχε την απεργία-αποχή υπόψη του όταν δομείτο η νομοθετική ρύθμιση,

δ) από την εξίσου πρωτοφανή ρύθμιση του άρθρου 97 ν.4328/2021 που αναφέρεται σε απαλλακτικό τρόπο ασκήσεως των αρμοδιοτήτων των άρθρων 47 και 47Α του ν. 4547/2018 όπως αντικαταστάθηκαν από τον ν.4692/2020, από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας. Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται επί της ουσίας να καμφθεί νομοθετικά η απεργία-αποχή και να αποδυναμωθεί η δυναμική της, τόσο μέσω των εισαγόμενων κυρώσεων, όσο και μέσω εξουδετέρωσης κάθε αρνητικού αντικτύπου που τούτη μπορεί να επιφέρει στη διαδικασία αξιολόγησης.

επίκληση του εν λόγω συνταγματικού δικαιώματος θα έπρεπε να αποτελεί επαρκή λόγο για την δικαιολογημένη αποχή από την άσκηση των καθηκόντων που συνδέονται με την διαδικασία αξιολόγησης και αυτό-αξιολόγησης του ν.4692/2020, για τους λόγους που θα εκτεθούν αναλυτικά κατωτέρω, η διοικητική πρακτική που ακολουθήθηκε στην ουσιασώς όμοια περίπτωση του άρθρου 36 παρ.2 ν.4489/2017 (με τον αποκλεισμό δηλαδή δημοσίων υπαλλήλων που συμμετείχαν στην απεργία-αποχή από διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης Προϊσταμένων σε θέσεις Διευθυντών και Γενικών Διευθυντών και οι οποίοι προσέφυγαν ακολούθως δικαστικώς), καθώς και η πραγματική στοχοθεσία του ν.4823/2021 που είναι η καταστολή της απεργίας-αποχής (όπως ήταν και στην περίπτωση του ν.4489/2017), **καθιστούν σαφές ότι η διοίκηση θα επιβάλλει τις κυρώσεις του άρθρου 56, παρά την επίκληση του συνταγματικού δικαιώματος απεργίας-αποχής των στελεχών εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. Τούτου δοθέντος, ο έλεγχος της νομιμότητας των εν λόγω κυρώσεων, καθώς και της συμφωνίας των διατάξεων του άρθρου 56 ν.4823/2021 με το άρθρο 23 Συντ. και άλλες συνταγματικές εγγυήσεις, θα επαφθεθεί στα διοικητικά δικαστήρια μετά από άσκηση των οικείων ενδίκων βοηθημάτων.**

Κατά τούτο, τα όσα αναφέρονται ακολούθως για την νομική αξιολόγηση των υπόψη νομοθετικών ρυθμίσεων, παρά το γεγονός ότι μπορούν να ληφθούν υπόψη από τα διοικητικά όργανα που θα επιφορτιστούν με την εφαρμογή των κυρώσεων του άρθρου 56 ν.4823/2021 εις τρόπον ώστε οι διατάξεις να τελούν σε συμφωνία με το άρθρο 23 Συντ. και άλλες συνταγματικές εγγυήσεις, εν τούτοις είναι σαφές ότι εάν αυτό δεν συμβεί, όπως διαφαίνεται από τον χρονισμό και τον πραγματικό λόγο που οδήγησε στην ψήφιση του ν.4823/2021 και όπως άλλωστε συνέβη και στην περίπτωση του άρθρου 36 παρ.2 ν.4489/2017, και οι εκπαιδευτικοί αποτελέσουν δέκτες των κυρώσεων του ν.4823/2021, θα απαιτηθεί δικαστική ακύρωση τούτων από τα αρμόδια δικαιοδοτικά όργανα, τα οποία θα κληθούν να κρίνουν την νομιμότητά τους και την συνταγματικότητα του όλου άρθρου 56 ν.4823/2021.

2. Ως προς την υποχρέωση σύμφωνης με το άρθρο 23 Συντ. ερμηνείας του άρθρου 56 ν.4823/2021-Η ΔΕφΑθ 559/2020.

Ο τριπλός πυλώνας κυρώσεων που εισάγει το άρθρο 56 ν.4823/2021 αφορούν στην θέσπιση ιδιώνυμου πειθαρχικού αδικήματος των στελεχών εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., την αναστολή εξέλιξης

τούτων, καθώς και την παύση των στελεχών εκπαίδευσης από τα καθήκοντά τους, με ταυτόχρονο αποκλεισμό τους για οκτώ έτη από οιαδήποτε διαδικασία επιλογής στελέχους εκπαίδευσης.

Η αντικειμενική υπόσταση του «αδικήματος» που κατά τον νομοθέτη επισύρει τις εν λόγω κατηγορίες κυρώσεων τυποποιείται στην παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021 και έχει ως εξής:

«4. Η παράλειψη στελέχους της εκπαίδευσης, εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί, ατομικώς ή συλλογικώς, ως μέλος του συλλόγου διδασκόντων ή ομάδων δράσεων σχολικών μονάδων και λοιπών εκπαιδευτικών ή υποστηρικτικών δομών, σε επιβαλλόμενη ή απλώς προβλεπόμενη από τον νόμο άσκηση αρμοδιότητας ή ενέργεια που αφορά στον προγραμματισμό, στην αυτοαξιολόγηση ή εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του έργου των σχολικών μονάδων και των ως άνω δομών ή σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολογικής διαδικασίας στελέχους της εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και ιδίως η παραβίαση οιασδήποτε από τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές καθορίζονται στα άρθρα 47, 47Α, 47Β και 48 του ν. 4547/2018 (Α' 102) και στα άρθρα 57, 61, 72 παρ. 3, 73 -76 και 97 του παρόντος περί αξιολόγησης των στελεχών της εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π.»

Εάν η κατά τα ανωτέρω περιγραφόμενη συμπεριφορά διαρκέσει πάνω από 15 ημέρες χωρίς τούτο να δικαιολογείται από ανυπέρβλητα κωλύματα συνιστάμενα σε προβλήματα υγείας, πληρούται η πρόσθετη προϋπόθεση που απαιτεί η παρ.5 του άρθρου 56 ν.4823/2021 για την έκδοση απόφασης αναστολής εξέλιξης του οικείου υπαλλήλου.

Ειδικώς δε στην περίπτωση στελέχους εκπαίδευσης, εάν αρνείται να υποβληθεί στη διαδικασία αξιολόγησης, είτε ως αξιολογητής είτε ως αξιολογούμενος, σε οποιοδήποτε στάδιο αυτής, ή την παρακωλύει με την εν γένει στάση του, εκτός των κυρώσεων των παρ.4 και 6, στην παρ.8 προβλέπεται η παύση από τα καθήκοντά του που περιγράφεται ως «αντικατάστασή» του κατά το άρθρο 60 παρ.6 περ.α' του ν.4823/2021 και ο αποκλεισμός του από διαδικασία επιλογής για πλήρωση θέσης στελέχους εκπαίδευσης διάρκειας οκτώ ετών.

Εφόσον εν τούτοις, η συμπεριφορά που τυποποιούν οι περιγραφόμενες διατάξεις οφείλεται στο ότι το οικείο στέλεχος εκπαίδευσης, εκπαιδευτικός, μέλος Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. συμμετέχει σε απεργία-αποχή από τα καθήκοντα που περιγράφει η παρ.3 και 4 του άρθρου 56

ν.4428/2021, η οποία απολαύει τεκμηρίου νομιμότητας, τότε θα πρέπει να αποκλειστεί η επιβολή σε βάρος του οιασδήποτε εκ των κυρώσεων που θεσπίζουν οι παρ.4, 5,6 και 8 του άρθρου 56. Τούτο για τους εξής επιμέρους λόγους:

α) Διότι, όπως εκτέθηκε στην εισαγωγή της παρούσας, ο κοινός νομοθέτης τελεί εν γνώσει της απεργίας-αποχής του εν λόγω προσωπικού από την διαδικασία και τα καθήκοντα αξιολόγησης που θεσπίζουν οι διατάξεις των άρθρων 33, 34, 35 και 36 ν. 4692/2020, παρά ταύτα αφ'ενός μεν το άρθρο 56 ν.4823/2021 δεν προέβλεψε ρητώς σε καμία διάταξή του ότι ακόμη και εάν η άρνηση συμμετοχής στην διαδικασία αξιολόγησης οφείλεται στην συμμετοχή του υπαλλήλου σε απεργία-αποχή τούτο δεν αποτελεί λόγο για να απαλλαγεί των κυρώσεων που προβλέπουν οι παρ.4-8 του άρθρου 56, αφ'ετέρου δε, ούτε στην οικεία αιτιολογική έκθεση ο κοινός νομοθέτης επικαλέσθηκε ότι ο λόγος που θεσπίστηκε ένα τόσο επαχθές και αυστηρό σύστημα κυρώσεων, ήταν ακριβώς για να καταληφθεί από τούτο και η περίπτωση εκπαιδευτικού, στελέχους εκπαίδευσης, μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. που συμμετέχει σε απεργία-αποχή από τα καθήκοντα αξιολόγησης. Και δεν έπραξε τούτο ο κοινός νομοθέτης, τυποποιώντας δηλαδή στην αντικειμενική υπόσταση του «αδικήματος» της παρ.4 την περίπτωση συμμετοχής του υπαλλήλου σε απεργιακή κινητοποίηση, επειδή ακριβώς γνώριζε ότι θα υπήρχε πρόβλημα συμφωνίας των οικείων διατάξεων του άρθρου 56 ν.4823/2021 με το άρθρο 23 Συντ.

β) Συγκεκριμένα, το άρθρο 23 παρ.2 εδ.γ' Συντ. θέτει το δικαίωμα της απεργίας υπό τους *«συγκεκριμένους περιορισμούς του νόμου που το ρυθμίζει»* ενώ στο εδ.δ' προβλέπεται ότι *«οι περιορισμοί αυτοί δεν μπορούν να φθάνουν έως την κατάργηση του δικαιώματος της απεργίας ή την παρεμπόδιση της νόμιμης άσκησης του»*.

Στην υπό έρευνα περίπτωση δεν θα μπορούσε το δικαίωμα της απεργίας των στελεχών εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών, των μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να περιοριστεί από τον ν.4823/2021, διότι το συγκεκριμένο νομοθέτημα δεν αποτελεί το νόμο που ρυθμίζει το δικαίωμα της απεργίας και που κατά Σύνταγμα είναι το μόνο νομοθέτημα το οποίο μπορεί επιτρεπτός να περιορίσει το δικαίωμα ασκήσεως απεργίας. Τέτοιο αντίθετα νομοθέτημα, αποτέλεσε ο προσφάτως ψηφισθείς ν.4808/2021³ που εισήγαγε περιορισμούς και

---

³ Νόμος 4808/2021 Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας

προϋποθέσεις στην άσκηση του δικαιώματος της απεργίας στα άρθρα 91 επ. αυτού, επιφέροντας αντίστοιχες τροποποιήσεις στον ν.1264/1982. Συναφώς, και αφού ούτε ρητώς, αλλά ούτε και εμμέσως προκύπτει ότι το άρθρο 56 ν.4823/2021 θέλησε να καταληφθεί από το πεδίο εφαρμογής της παρ.4 και η περίπτωση που η μη συμμετοχή του υπαλλήλου στην διαδικασία αξιολόγησης οφείλεται στην άσκηση του δικαιώματός του σε απεργία, είναι σαφές ότι καμία εκ των κυρώσεων των παρ.4,5,6 και 8 του άρθρου 56 δεν μπορεί να επιβληθεί νομίμως σε στέλεχος εκπαίδευσης, εκπαιδευτικό ή μέλος Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. όταν η άρνηση εκτέλεσης των ενεργειών της παρ.4 του άρθρου 56 οφείλεται στην συμμετοχή του σε απεργία-αποχή που απολαύει του τεκμηρίου νομιμότητας.

γ) Στο πλαίσιο αυτό και προς επίρρωση του εν λόγω συμπεράσματος, παρατηρείται ότι, οι ρυθμίσεις του άρθρου 56 ν.4823/2021 δεν είναι καινοφανείς στην έννομη τάξη μας, με την έννοια ότι ήδη στην αντίστοιχη περίπτωση του ν.4369/2016 και της απεργίας-αποχής των δημοσίων υπαλλήλων από κάθε καθήκον συνδεόταν με την διαδικασία αξιολόγησης των άρθρων 14 επ. ν.4369/2016, ο κοινός νομοθέτης ψήφισε την ρύθμιση του άρθρου 36 παράγραφος 2 ν. 4489/2017 η οποία όριζε αντίστοιχα προς το άρθρο 56 ν.4823/2021 τα εξής:

«1. .... 4. Οι αξιολογητές των υπαλλήλων, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 15, αν υπαιτίως δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση αξιολόγησης των υφισταμένων τους, δεν δύνανται να συμμετέχουν σε διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3528/2007 (Α΄ 26) ... 5. Η προηγούμενη βεβαίωση της τήρησης των υποχρεώσεων των παραγράφων 2 και 3 από την οικεία Διεύθυνση Προσωπικού ή Διοικητικού συνιστά προϋπόθεση για να συμμετάσχει ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος σε διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3528/2007 .....».

για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής, άλλες διατάξεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις. Στα άρθρα 91-95 τίθενται περιορισμοί και προϋποθέσεις στην άσκηση του δικαιώματος της απεργίας και αντίστοιχες μεταβολές στον ν.1264/1982.

Ομοίως και στην περίπτωση του ν.4489/2017, η αιτιολογική έκθεση σιωπούσε αναφορικά με την πρόθεση του κοινού νομοθέτη να καταστείλει επί της ουσίας την σχετική απεργιακή κινητοποίηση που είχε προκηρυχθεί και η οποία τελούσε εν γνώσει του. Το νομικά κρίσιμο για την αξιολόγηση των επίμαχων πλέον ρυθμίσεων του άρθρου 56 ν.4823/2021 συνίσταται στο ότι η μόνη υφιστάμενη δικαστική απόφαση που έχει ερμηνεύσει την σχέση μεταξύ του δικαιώματος δημοσίου υπαλλήλου σε απεργία, ως δικαιολογητικού λόγου μη εκτέλεσως του καθήκοντος αξιολόγησης και της επιβολής κυρώσεων σε βάρος του για τον λόγο αυτό, είναι η ανέκκλητη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών με αρ.Α559/2020. Η εν λόγω δικαστική απόφαση συναφώς είναι και η μόνη προς το παρόν που έχει αποφανθεί για την σχέση του δικαιώματος απεργίας και της επιβολής κυρώσεων σε βάρος του υπαλλήλου που επικαλείται την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος για να απόσχει από τα καθήκοντά του που συνδέονται αποκλειστικώς με την διαδικασία αξιολόγησης, ήτοι έχει κρίνει ουσιωδώς όμοια κατά τα νομικά, αλλά και πραγματικά περιστατικά προς αυτά που θα προκύψουν από την εφαρμογή του άρθρου 56 ν.4823/2021:

«7. Επειδή, με την 27/2004 απόφαση της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου αναγνωρίσθηκε το τεκμήριο της νομιμότητας των απεργιακών κινητοποιήσεων, υπό την έννοια ότι μέχρι μια απεργιακή κινητοποίηση να κριθεί αμετακλήτως ως παράνομη από το αρμόδιο δικαστήριο θεωρείται νόμιμη, με συνέπεια, στο ενδιάμεσο αυτό χρονικό διάστημα (από την κήρυξη της απεργίας μέχρι την αμετάκλητη δικαστική κρίση) να μη μπορεί να επέλθει σε βάρος των απεργών οποιαδήποτε δυσμενής συνέπεια εξαιτίας της συμμετοχής του στην απεργία. Κάμψη της προστασίας αυτής του εργαζόμενου θα μπορούσε να υπάρξει μόνο στην περίπτωση κατά την οποία κριθεί ότι αυτός, καταβάλλοντας την επιμέλεια του συνετού εργαζόμενου, μπορούσε να αντιληφθεί τον παράνομο ή καταχρηστικό χαρακτήρα της απεργίας (βλ. Α.Π. 27/2004).

8. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω και ειδικότερα της συνταγματικής προστασίας του δικαιώματος της απεργίας και του τεκμηρίου νομιμότητας αυτής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 24Α του ν. 4369/2016 έχει την έννοια ότι η μη εκπλήρωση από μέρους του αξιολογητή των υπαλλήλων της υποχρέωσης αξιολόγησης των υφισταμένων του δεν κωλύει τη συμμετοχή του στις διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων, όταν τούτο οφείλεται στη συμμετοχή του σε απεργιακή κινητοποίηση που προκήρυξε η οικεία

9. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι ο αιτών συμμετείχε στη απεργία – αποχή που κήρυξε στις 15-3-2017 η Τριτοβάθμια Συνδικαλιστική Οργάνωση «Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ), με την οποία καλούσε τα μέλη της να απέχουν από κάθε διαδικασία ή ενέργεια αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων.

Η απόφαση αυτή της ΑΔΕΔΥ δεν προσβλήθηκε με οποιοδήποτε ένδικο μέσο ενώπιον των δικαστηρίων, διατηρώντας, με τον τρόπο αυτό, το τεκμήριο της νομιμότητάς της καθ' όλη της διάρκειά της.

10. Επειδή, με δεδομένη τη νομιμότητα της εν λόγω απεργιακής κινητοποίησης της ΑΔΕΔΥ, επί της οποίας το Δικαστήριο τούτο δεν μπορεί να κρίνει παρεμπιπτόντως, αφού επ' αυτού καθιερώνεται αποκλειστικός τρόπος κρίσης από τα πολιτικά δικαστήρια, κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 663 – 676 του ΚΠολΔ., **η παράλειψη του αιτούντος να προβεί στην αξιολόγηση των υφισταμένων του, οφειλόμενη στη συμμετοχή του στην απεργιακή αυτή κινητοποίηση, δεν εκώλυε τη συμμετοχή του στη επίδικη διαδικασία επιλογής του ιδίου ως προϊσταμένου, όπως, μη νομίμως, κρίθηκε με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις».**

Για την ταυτότητα του νομικού λόγου και με επίκληση της με αρ.559/2020 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών προκύπτουν τα εξής επιμέρους συμπεράσματα στο πλαίσιο της ανάγκης για σύμφωνη με το άρθρο 23 Συντ. ερμηνεία του άρθρου 56 ν.4823/2021, όμοιας προς αυτήν που έγινε στις ανωτέρω σκέψεις της με αρ.559/2020 δικαστικής αποφάσεως⁴:

αα) Η παράλειψη στελέχους εκπαίδευσης, εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί, ατομικώς ή συλλογικώς, ως μέλος του συλλόγου διδασκόντων ή ομάδων δράσεων σχολικών μονάδων και λοιπών εκπαιδευτικών ή υποστηρικτικών δομών, σε επιβαλλόμενη ή απλώς προβλεπόμενη από τον νόμο άσκηση αρμοδιότητας ή ενέργεια που αφορά στον προγραμματισμό, στην αυτοαξιολόγηση ή εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του έργου των σχολικών μονάδων και των ως άνω δομών ή σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολογικής διαδικασίας στελέχους της

---

⁴ Και ασφαλώς για να μην κριθεί η διάταξη του άρθρου 36 παρ.2 ν.4489/2017 αντισυνταγματική.

εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π.⁵, δεν μπορεί νομίμως να οδηγήσει σε ενεργοποίηση των κυρώσεων των παρ.4, 5, 6 και 8 του άρθρου 56 ν.4823/2021, όταν η παράλειψή του αυτή οφείλεται σε άσκηση του συνταγματικού δικαιώματός του σε απεργία-αποχή, η οποία καλύπτεται από το τεκμήριο νομιμότητας. Όπως και στην περίπτωση της με αρ.559/2020 δικαστικής αποφάσεως, η σύμφωνη με το άρθρο 23 Συντ. ερμηνεία του άρθρου 56 ν.4823/2021 έχει την έννοια ότι η μη εκπλήρωση από μέρους του στελέχους εκπαίδευσης, του εκπαιδευτικού και του μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. των υποχρεώσεων της παρ.4, 5 και 8 του άρθρου 56 ν.4823/2021, δεν μπορεί να επισύρει την πειθαρχική του δίωξη, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικειμενικό λόγο δικαιολογούντα την αναστολή της εξέλιξής του, ούτε μπορεί να οδηγήσει σε παύση του στελέχους εκπαίδευσης και αποκλεισμό του από τις διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης στελεχών εκπαίδευσης για 8 έτη, όταν η ελεγχόμενη συμπεριφορά του οφείλεται στη συμμετοχή του σε απεργιακή κινητοποίηση που προκήρυξε η οικεία συνδικαλιστική οργάνωση.

ββ) Τούτο διότι, στην αντίθετη περίπτωση, θα επρόκειτο για συνταγματικώς ανεπίτρεπτη επιβολή κυρώσεων σε βάρος υπαλλήλου, ασκούντος το απεργιακό του δικαίωμα, όταν η κηρυχθείσα απεργία-αποχή στην οποία συμμετέχει είναι εξοπλισμένη με τεκμήριο νομιμότητας. **Βάσει δε του τεκμηρίου νομιμότητας, κάθε απεργία που κηρύσσεται από συνδικαλιστική οργάνωση για την προστασία και προαγωγή των εργασιακών και οικονομικών συμφερόντων των εργαζομένων, τεκμαίρεται μαχητά, νόμιμη μέχρις ότου ανατραπεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει τον παράνομο χαρακτήρα της⁶.**

⁵ Κατά την τυποποίηση της αντικειμενικής υπόστασης του ιδιώνυμου πειθαρχικού αδικήματος της παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021.

⁶ Τούτο έχει αναγνωρισθεί και ρητώς με την με αριθμό 27/2004 απόφαση της Ολομελείας του Αρείου Πάγου. **Βάσει του τεκμηρίου νομιμότητας, κάθε απεργία που κηρύσσεται από συνδικαλιστική οργάνωση για την προστασία και προαγωγή των εργασιακών και οικονομικών συμφερόντων των εργαζομένων, τεκμαίρεται μαχητά, νόμιμη μέχρις ότου ανατραπεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση που αναγνωρίζει τον παράνομο χαρακτήρα της.** Εξαιτίας του τεκμηρίου νομιμότητας, ο απεργός μπορεί να επικαλεσθεί συγγνωστή νομική πλάνη σε σχέση με τον παράνομο χαρακτήρα της απεργίας στην οποία συμμετείχε, εκτός αν πρόκειται για προφανή και αναμφισβήτητη παρανομία. Αυτό σημαίνει περαιτέρω, ότι η αποχή του από την εργασία δεν ήταν αδικαιολόγητη και επομένως δεν μπορεί να στηρίξει ή να δικαιολογήσει τη λήψη μέτρων εναντίον του, π.χ. απόλυση, πειθαρχική δίωξη και τιμώρηση, στέρηση προαγωγής ωσάν αυτά που προβλέπει το άρθρο 56 ν.4823/2021. Το τεκμήριο νομιμότητας της απεργίας έχει υιοθετηθεί μετά την με αριθμό 27/2004 απόφαση της Ολομελείας του Αρείου Πάγου, η πάγια νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων (βλ. ΜΠρωτΘεσ 2417/2016, 8492/2013, 3470/2012, ΜΠρωτΑθ 2395/2014, 1124/2011, 343/2011, ΕφΑθ 1706/2012, ΜονΠρωτΡόδου 45/2012) και η με αρ.559/2020 απόφαση του ΔΕφΑθ.

Αυτό σημαίνει ότι όσο η απεργία απολαύει του τεκμηρίου νομιμότητας απαγορεύεται να επιβληθεί οιοδήποτε δυσμενές, κυρωτικό μέτρο σε βάρος του απεργού υπαλλήλου δεδομένου ότι, η αποχή του απεργού υπαλλήλου από τα συγκεκριμένα καθήκοντά του, όπως εν προκειμένω από τα καθήκοντα που συνδέονται με την διαδικασία αξιολόγησης του ν.4692/2020 δεν είναι αδικαιολόγητη και επομένως δεν μπορεί να στηρίξει ή να δικαιολογήσει τη λήψη οιοδήποτε κυρωτικού μέτρου σε βάρος του.

Κατά τούτο, η επέλευση των συγκεκριμένων εννόμων συνεπειών (πειθαρχική δίωξη, αναστολή εξέλιξης, παύση στελεχών εκπαίδευσης και αποκλεισμός από τα καθήκοντά τους για οκτώ έτη) του άρθρου 56 ν.4823/2021 που φέρουν κυρωτικό χαρακτήρα σε βάρος των εργαζομένων που δεν εκπληρώνουν την σχετική με την αξιολόγηση υποχρέωσή τους, κατ'ενάσκηση του δικαιώματός τους σε απεργία, θα οδηγούσε σε αναίρεση του τεκμηρίου νομιμότητας κηρυχθείσας απεργιακής κινητοποιήσεως, κατά συνταγματικώς ανεπίτρεπτο τρόπο.

γ) Διότι προς επίρρωση των ανωτέρω και δεδομένων των εισαγωγικών παρατηρήσεων που προηγήθηκαν, οι κρινόμενες ρυθμίσεις του άρθρου 56 ν.4823/2021 θα υπέκρυπταν σε διαφορετική περίπτωση απαγορευόμενη κατά το άρθρο 22 παρ.2 ν.1264/1982 ανταπεργία. Πράγματι, κατά τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων (βλ. ΑΠ 377/84 ΝοΒ 22.1367, ΕιρΘεσ 1197/2001) οποιαδήποτε μέτρα φανερώνουν ή υποκρύπτουν ανταπεργία είναι άκυρα ως αντιτιθέμενα στην απαγορευτική διάταξη του άρθρου 174 ΑΚ, δεδομένου ότι προσκρούουν σε απαγορευτική διάταξη νόμου, ήτοι αυτή του άρθρου 22 παρ.2 ν.1264/1982. Συγκεκριμένα, έχουν κριθεί δικαστικώς τα εξής (βλ. ΕφΑθ 3541/1988 ΑΠ 528/1990, ΔΕΝ 1991.455, ΜονΠρωτΠειρ 395/1987, ΔΕΝ 1987, 562, ΜονΠρωτΑθ 1067/1985):

«Η ανταπεργία απαγορεύεται, έστω και αν ασκείται προς απόκρουση παράνομης απεργίας, γιατί η διάταξη δεν κάνει καμιά διάκριση και δεν εξαρτά την απαγόρευση από την νομιμότητα της απεργίας. Η ανταπεργία μπορεί να εκδηλωθεί με πολλούς τρόπους, προκειμένου ο εργοδότης να μη δεχθεί την εργασία όλων η μέρους των μισθωτών του, επιδιώκοντας να εξαναγκάσει τους απεργούς να απέχουν από τις αγωνιστικές διεκδικήσεις τους. Ένας από τους τρόπους αυτούς είναι και όταν ο εργοδότης στρέφεται και των μισθωτών που απεργούν ή μη και πέραν από τη

διάρκεια της απεργίας, όπως στις περιπτώσεις ολιγόωρων στάσεων εργασίας, στις οποίες αρνείται ολότελα την εργασία των μισθωτών του ή μέρους αυτών. Και στην περίπτωση αυτή πρόκειται για ανταπεργία που απαγορεύεται».

Και περαιτέρω (ΕιρΘεσ 1197/2001):

«Η παράβασις οιασδήποτε απαγορευτικής διατάξεως και συνεπώς και της παρ. 2 άρθρου 22 ν. 1264/82, καθιστά άκυρον την επιχειρουμένην δικαιοπραξίαν και εις την περίπτωσιν της ανταπεργίας, συμφώνως προς τας διατάξεις άρθρου 174 Α Κ, αι οποίαι είναι δημοσίας τάξεως. Άκυρος είναι επίσης και πάσα άλλη δικαιοπραξία, την οποίαν τυχόν ο εργοδότης θα επιχειρήσῃ διά να καταστρατήγησῃ την απαγορευτικὴν διάταξιν, ἔστω και αν αὐτὴ ἔχει νομιμοφάνειαν (Ντάσιος, ἑ.α., σελ. 10, παρ. 4 (Δ), ΑΠ 377/84 ΝοΒ 22.1367), ἡ απαγόρευσις δὲ τῆς ανταπεργίας ὡς μέσου ἀμύνης ἢ ἀντεπιθέσεως τοῦ εργοδότη κατὰ ἀπεργιών, ἀποτελεῖ ἀδιαμφισβήτητον νομοθετικὴν-θεσμικὴν πραγματικότητα (Τραυλός - Τζανετάκος, ἐν ΕΕργΔ 743 ἐπ. ὁράτε ὁμῶς και ὀλ. ΑΠ 1740/80, ΑΠ 431/59 ΕΕργ Δ 18.1242, ΑΠ 199/65 ΕΕργΔ 24.734)».

Ενόψει των ανωτέρω, και με δεδομένο ότι απαγορεύονται συλλήβδην φανερά ή υποκρυπτόμενα μέτρα ανταπεργίας, οι κυρώσεις της παρ.4,5,6 και 8 του άρθρου 56 ν.4823/2021 περί της θεσπίσεως ιδιώνυμου πειθαρχικού αδικήματος των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π. και των στελεχών εκπαίδευσης, περί της αναστολής εξελίξεώς τους και περί της παύσης στελέχους εκπαίδευσης με ταυτόχρονο αποκλεισμό του από διαδικασίες επιλογής για τα επόμενα οκτώ έτη, ως θεσπισθείσες μετά την κήρυξη της απεργίας-αποχής του εκπαιδευτικού προσωπικού, δεν θα μπορούσαν να επιβληθούν σε βάρος του εν λόγω προσωπικού, εφόσον η αποχή τους από την διαδικασία αξιολόγησης οφείλεται στην άσκηση του συνταγματικού δικαιώματος της απεργίας. Τούτο διότι, στην περίπτωση αυτή, θα αποτελούσαν στην πραγματικότητα σύστημα κανόνων δικαίου που υποκρύπτει μορφή ανταπεργίας απαγορευόμενη ρητώς από την νομοθετική διάταξη του άρθρου 22 παρ.2 ν.1264/1982, ενώ λόγω της περιβολής της με μορφή τυπικού νόμου, θα προκαλείτο ευθεία παραβίαση του άρθρου 23 παρ.2 εδ.δ΄ Συντ.

Συνεπώς, είτε η διοίκηση υποχρεούμενη σε σύμφωνη με το άρθρο 23 παε.2 Σύντ. ερμηνεία θα πρέπει να απόσχει από την επιβολή κυρώσεων σε βάρος του εν λόγω προσωπικού, εφόσον τούτο μετέχει σε απεργία-αποχή από κάθε ενέργεια συνδέεται με την διαδικασία αξιολόγησης της

παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021, είτε εφόσον προχωρήσει σε τέτοιες κυρώσεις, τούτες θα πρέπει να προσβληθούν δικαστικώς για να ελεγχθεί η νομιμότητά τους υπό το πρίσμα των όσων έκρινε η ΔΕΦΑΘ 559/2020 και για να ελεγχθεί η συμφωνία του άρθρου 56 προς το άρθρο 23 παρ.2 Συντ.

δ) Ως προς την πειθαρχική δίωξη της παρ.4 παρατηρούνται επιπρόσθετα εξής:

Το ότι δεν μπορεί η άσκηση του συνταγματικού δικαιώματος σε απεργία να δικαιολογήσει την επιβολή πειθαρχικής ποινής σε βάρος υπαλλήλου, επιβεβαιώνεται από την πάγια διάταξη της παρ.3 του άρθρου 107 ν.3528/2007 που ορίζει τα εξής:

«3. Σε καμιά περίπτωση δεν συνιστά ανάρμοστη συμπεριφορά ή αναξιοπρεπή ή ανάξια για υπάλληλο διαγωγή κατά την έννοια της περίπτωσης ε` της παρ. 1 του παρόντος άρθρου η άσκηση συνδικαλιστικής, πολιτικής ή κοινωνικής δράσης.»

Πολλώ δε μάλλον που εν προκειμένω δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι ο υπάλληλος που προβαίνει στην συμπεριφορά της παρ.4 του άρθρου 56 ν.4328/2021 μπορεί να διωχθεί για το τυποποιούμενη σε αυτή πειθαρχικό αδίκημα, όταν τούτο οφείλεται στην άσκηση του δικαιώματός του σε απεργία, καθότι η διάταξη θα δημιουργούσε και ζήτημα συμφωνίας της προς το άρθρο 4 παρ.1 Συντ. Τούτο διότι, θα ισοδυναμούσε με θέσπιση πειθαρχικού αδικήματος από τον κοινό νομοθέτη, φωτογραφικής υφής, υπό την έννοια ότι το εν λόγω αδίκημα δεν προβλέφθηκε *ex ante* και *in abstracto* και με γενικό τρόπο, αλλά *ex post* (μετά την προκηρυχθείσα απεργία-αποχή της ΟΛΜΕ), *ad hoc* και με αποκλειστικό πεδίο εφαρμογής της, τους υπαλλήλους που συμμετέχουν στην προκηρυχθείσα απεργιακή κινητοποίηση.

3. Ως προς την συνταγματικότητα των κυρώσεων των παρ.5-8 του άρθρου 56 ν.4823/2021-η απουσία των απαιτούμενων εγγυήσεων του πειθαρχικού δικαίου.

α) Ως προς την αναστολή της εξέλιξης των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π. και στελεχών εκπαίδευσης της παρ.5 παρατηρούνται επιπρόσθετα τα εξής:

Η διάταξη της παρ.5 φέρεται να θέτει με αποκλειστικό τρόπο τον λόγο που θα δικαιολογούσε την μη επιβολή του μέτρου της αναστολής εξέλιξης και αφορά στην συνδρομή ανυπέρβλητου κωλύματος συνιστάμενου σε πρόβλημα υγείας. Θα μπορούσε συναφώς να υποστηριχθεί η άποψη ότι ουδείς άλλος λόγος κρίθηκε αντικειμενικός από τον νομοθέτη, ώστε να δικαιολογήσει την μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που τυποποιεί η παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021, ει μη ανυπέρβλητα κωλύματα συνιστάμενα σε προβλήματα υγείας. Παρά ταύτα παρατηρούνται τα εξής:

αα) Ότι πρώτον, από την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 56 παρ.5, 6 και 7 ν.4823/2021 δεν προκύπτει ότι όντως ο νομοθέτης θέλησε να ρυθμίσει με εξαντλητικό τρόπο την περίπτωση που θα δικαιολογούσε την μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της παρ.4, ώστε να μην επιβληθεί η κύρωση της αναστολής εξέλιξης. Η παρ.5 άλλωστε δεν χρησιμοποιεί τον όρο «αποκλειστικά» ή «μόνον» ή «εξαντλητικά», ώστε ούτε γραμματικά να μην μπορεί να υποστηριχθεί το συμπέρασμα ότι μόνο η συνδρομή ανυπέρβλητων κωλυμάτων υγείας θα δικαιολογούσε την μη επιβολή της ποινής της αναστολής εξέλιξης του υπαλλήλου.

ββ) Ότι δεύτερον, τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω για την ανάγκη σύμφωνης με το άρθρο 23 Συντ. ερμηνείας του άρθρου 56 ν.4823/2021 ισχύουν και για τις παρ.5-7 αυτού.

β) Ως προς την αναστολή εξέλιξης των εκπαιδευτικών, των μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και των στελεχών εκπαίδευσης, αλλά και την παύση των στελεχών εκπαίδευσης και τον οκταετή αποκλεισμό τους από διαδικασίες επιλογής στελεχών εκπαίδευσης παρατηρούνται επιπρόσθετα τα εξής:

αα) Η διάταξη της παρ.5 και της παρ.8 του άρθρου 56 ν.4823/2021 θεσπίζουν δύο αδικαιολόγητες κυρώσεις σε βάρος των στελεχών εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών και μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις της παρ.4, χωρίς εν τούτοις οι σχετικές κυρώσεις να βρίσκονται σε σχέση συνάφειας και αναλογικότητας με το συγκεκριμένο υπηρεσιακό καθήκον των υπαλλήλων που αφορούν. Παρίσταται συνεπώς άδηλη η σχέση εξαρτήσεως μεταξύ των δύο ρυθμίσεων (πραγματικού του κανόνα δικαίου και κυρώσεων), **ήτοι παρίσταται άδηλο το γιατί κατά την νομοθετική σύλληψη, η μη εκπλήρωση της υποχρεώσεως αξιολογήσεως να συνιστά αυτόθροα λόγο παύσης στελέχους εκπαίδευσης από τα καθήκοντά του και κώλυμα συμμετοχής του στελέχους εκπαίδευσης σε διαδικασία επιλογής για οκτώ έτη και ταυτόχρονα να συνιστά**

αντικειμενικό λόγο αναστολής της εξέλιξής του, όπως και λόγο αναστολής της εξέλιξης του εκπαιδευτικού, μέλους Ε.Ε.Π. και μέλους Ε.Β.Π. Το πραγματικό του κανόνα δικαίου και των δύο αυτών κυρώσεων δεν ευρίσκονται σε καμία σχέση τελολογικής συναφείας. Δεν καθίσταται αντιληπτό το πώς συνδέεται η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021 με τις ποινές των παρ.5-7 και της παρ.8 για τα στελέχη εκπαίδευσης και γιατί ο νομοθέτης τις θέσπισε ως *ex lege*, αυτόθροη συνέπεια διαπιστώσεως της παραβίασεως των υποχρεώσεων της παρ.4 του άρθρου 56.

ββ) Η προβληματικότητα των δύο αυτών κυρώσεων εντείνεται ωστόσο από το ότι πρόκειται για δύο κατ'ουσίαν ποινές σε βάρος των στελεχών εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. για τις οποίες δεν υπάρχει καμία εγγύηση πειθαρχικού συμβουλίου και εν γένει καμία εγγύηση του πειθαρχικού δικαίου του Υπαλληλικού Κώδικα. Η διάταξη παρίσταται προβληματική για τον λόγο αυτό και υπό την σκοπιά των άρθρων 103, αλλά και 7 Συντ., δοθέντος ότι θεσπίζει δύο κατ'ουσίαν πειθαρχικές ποινές, ήτοι την αναστολή εξέλιξης των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και των στελεχών εκπαίδευσης, καθώς και την παύση των στελεχών εκπαίδευσης με ταυτόχρονο αποκλεισμό τους για οκτώ έτη από αντίστοιχες διαδικασίες επιλογής, χωρίς καμία απολύτως διαδικαστική εγγύηση για τα πρόσωπα που αφοραά. Στην περίπτωση της αναστολής εξέλιξης την απόφαση την λαμβάνει ο Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ενώ στην περίπτωση της παύσης του στελέχους εκπαίδευσης, την απόφαση λαμβάνει το αρμόδιο για την τοποθέτησή του όργανο (μέσω της παραπομπής στο άρθρο 60 παρ.6 ν.4823/2021).

Ειδικότερα, παρατηρούνται τα εξής:

Στο άρθρο 107 ν.3528/2007 στην παρ.1 περ.ιθ' προβλέπεται ως πειθαρχικό παράπτωμα

«η αδικαιολόγητα μη έγκαιρη σύνταξη ή η σύνταξη μεροληπτικής έκθεσης αξιολόγησης ή η σύνταξη έκθεσης με κρίσεις ή χαρακτηρισμούς που δεν εξειδικεύονται με αναφορά συγκεκριμένων στοιχείων»,

το οποίο βάσει του άρθρου 108 παρ.4 περ.β' δεν μπορεί να τιμωρηθεί με ποινή κατώτερη του προστίμου. Ιδιώνυμο πειθαρχικό αδίκημα που δεν μπορεί να τιμωρηθεί με ποινή κατώτερη του προστίμου ίσου με τις αποδοχές ενός

μηνός θέσπισε πλέον και η παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021, διότι κατά την αντίληψη του νομοθέτη το ανωτέρω πειθαρχικό αδίκημα του Υπαλληλικού Κώδικα δεν ήταν επαρκές να καλύψει τις πιθανές συμπεριφορές των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π.. και στελεχών εκπαίδευσης κατά την διαδικασία της αξιολόγησης και αποχής από τα καθήκοντά τους.

Υπό το πρίσμα αυτό πάντως, η διάταξη της παρ.5 του άρθρου 56 και η διάταξη της παρ.8 επιβάλλουν κατ'ουσίαν δύο πρόσθετες πειθαρχικές ποινές έναντι αυτών του άρθρου 108 ΥΚ και του άρθρου 56 παρ.4 ν.4823/2021 σε βάρος των υπαλλήλων που δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση αξιολογήσεως (ήδη από την διατύπωση των δύο διατάξεων των παρ.5 και 8 προκύπτει ότι καταστρώνονται αμφότερες κατά την αντικειμενική και υποκειμενική τους υπόσταση ως πειθαρχικά αδικήματα) χωρίς εν τούτοις να θεσπίζουν τις διαδικαστικές εγγυήσεις που καθιερώνει ο υπαλληλικός κώδικας για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης σε βάρος δημοσίων υπαλλήλων, την κλήση τους σε απολογία και την επιβολή πειθαρχικών ποινών.

Αντ'αυτού καταλείπεται στο εκάστοτε διοικητικό όργανο (Γενικό Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ή το αρμόδιο για την τοποθέτηση στελέχους εκπαίδευσης όργανο) η εξουσία να διαπιστώσει ότι συντρέχει το πραγματικό της παρ.4 του άρθρου 56 ν.4823/2021 σε συνδ. με αυτό των παρ.5 ή 8 του άρθρου 56 και να επιβάλλει πειθαρχική κατ'ουσίαν ποινή, χωρίς καμία διαδικαστική εγγύηση για τον υπάλληλο, χωρίς την μεσολάβηση πειθαρχικού συμβουλίου, χωρίς ακρόαση του υπαλλήλου και χωρίς εν γένει καμία εγγύηση για τα δικαιώματά του.

Για τους λόγους αυτούς ανακύπτει ζήτημα συμφωνίας των παρ.5-8 του άρθρου 56 ν.4823/2021 προς τα άρθρα 43 παρ.2, 4 παρ.1, 7, 103, 2 και 25 παρ.1 εδ.δ' Συντ. και την αρχή του κράτους δικαίου.

IV. Συμπεράσματα-Τελική απάντηση.

1. Εφόσον η συμπεριφορά που τυποποιούν οι διατάξεις των παρ.4, 5 και 8 ν.4823/2021 οφείλεται στο ότι το οικείο στέλεχος εκπαίδευσης, εκπαιδευτικός, μέλος Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. συμμετέχει σε απεργία-αποχή, η οποία απολαύει τεκμηρίου νομιμότητας, τότε θα πρέπει να αποκλειστεί η επιβολή σε βάρος του οιασδήποτε εκ των κυρώσεων που θεσπίζουν οι παρ.4, 5,6 και 8 του άρθρου 56 για τους εξής λόγους:

α) Διότι, δεν θα μπορούσε το δικαίωμα της απεργίας των στελεχών εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών, των μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να περιοριστεί από τον ν.4823/2021, διότι το συγκεκριμένο νομοθέτημα δεν αποτελεί το νόμο που ρυθμίζει το δικαίωμα της απεργίας και που κατά Σύνταγμα είναι το μόνο νομοθέτημα το οποίο μπορεί επιτρεπτός να περιορίσει το δικαίωμα ασκήσεως απεργίας

β) Διότι, με επίκληση της με αρ.559/2020 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών ανακύπτει η ανάγκη για σύμφωνη με το άρθρο 23 Συντ. ερμηνεία του άρθρου 56 ν.4823/2021, όμοιας προς αυτήν που έγινε στο πλαίσιο της ερμηνείας της αντίστοιχης διατάξεως του άρθρου 36 παρ.2 ν.4489/2017 εις τρόπον ώστε η παράλειψη στελέχους εκπαίδευσης, εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. να λάβει μέρος, να διευκολύνει ή να προβεί, ατομικώς ή συλλογικώς, ως μέλος του συλλόγου διδασκόντων ή ομάδων δράσεων σχολικών μονάδων και λοιπών εκπαιδευτικών ή υποστηρικτικών δομών, σε επιβαλλόμενη ή απλώς προβλεπόμενη από τον νόμο άσκηση αρμοδιότητας ή ενέργεια που αφορά στον προγραμματισμό, στην αυτοαξιολόγηση ή εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση του έργου των σχολικών μονάδων και των ως άνω δομών ή σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολογικής διαδικασίας στελέχους της εκπαίδευσης ή εκπαιδευτικού ή μέλους Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., να μην μπορεί νομίμως να οδηγήσει σε ενεργοποίηση των κυρώσεων των παρ.4, 5, 6 και 8 του άρθρου 56 ν.4823/2021, όταν η παράλειψή του αυτή οφείλεται σε άσκηση του συνταγματικού δικαιώματός του σε απεργία-αποχή, η οποία καλύπτεται από το τεκμήριο νομιμότητας.

Και τούτο διότι, η επέλευση των συγκεκριμένων εννόμων συνεπειών (πειθαρχική δίωξη, αναστολή εξέλιξης, παύση στελεχών εκπαίδευσης και αποκλεισμός από τα καθήκοντά τους για οκτώ έτη) του άρθρου 56 ν.4823/2021 που φέρουν κυρωτικό χαρακτήρα σε βάρος των εργαζομένων που δεν εκπληρώνουν την σχετική με την αξιολόγηση υποχρέωσή τους, κατ'ενάσκηση του δικαιώματός τους σε απεργία, θα οδηγούσε σε αναίρεση του τεκμηρίου νομιμότητας κηρυχθείσας απεργιακής κινητοποιήσεως, κατά συνταγματικώς ανεπίτρεπτο τρόπο.

γ) Διότι, ανακύπτει πρόσθετο ζήτημα συμφωνίας των παρ.5 και 8 του άρθρου 56 ν.4823/2021 προς τις διατάξεις των άρθρων 43 παρ.2, 4 παρ.1, 7, 103, 2 και 25 παρ.1 εδ.δ' Συντ. και την αρχή του κράτους δικαίου. Η προβληματικότητα των δύο αυτών κυρώσεων (αναστολή εξέλιξης εκπαιδευτικού, μέλους Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π. και στελέχους εκπαίδευσης, καθώς και η παύση στελέχους εκπαίδευσης με ταυτόχρονο αποκλεισμό του από

αντίστοιχη διαδικασία επιλογής για οκτώ έτη) εντείνεται ωστόσο από το ότι πρόκειται για δύο κατ'ουσίαν ποινές σε βάρος των στελεχών εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. για τις οποίες δεν υπάρχει καμία εγγύηση πειθαρχικού συμβουλίου και εν γένει καμία εγγύηση του πειθαρχικού δικαίου του Υπαλληλικού Κώδικα. Η διάταξη παρίσταται προβληματική για τον λόγο αυτό και υπό την σκοπιά των άρθρων 103, αλλά και 7 Συντ., δοθέντος ότι θεσπίζει δύο κατ'ουσίαν πειθαρχικές ποινές, ήτοι την αναστολή εξέλιξης των εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. και των στελεχών εκπαίδευσης, καθώς και την παύση των στελεχών εκπαίδευσης με ταυτόχρονο αποκλεισμό τους για οκτώ έτη από αντίστοιχες διαδικασίες επιλογής, χωρίς καμία απολύτως διαδικαστική εγγύηση για τα πρόσωπα που αφορά. Στην περίπτωση της αναστολής εξέλιξης την απόφαση την λαμβάνει ο Γενικός Γραμματέας Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ενώ στην περίπτωση της παύσης του στελέχους εκπαίδευσης, την απόφαση λαμβάνει το αρμόδιο για την τοποθέτησή του όργανο (μέσω της παραπομπής στο άρθρο 60 παρ.6 ν.4823/2021) χωρίς καμία εγγύηση για τα διαδικαστικά δικαιώματα του «τιμωρούμενου» υπαλλήλου.

2) Παρά τα προβλήματα συμφωνίας που γεννούν οι ρυθμίσεις του άρθρου 56 ν.4823/2021 προς τις ανωτέρω διατάξεις του Συντάγματος, η επίκληση του δικαιώματος-απεργίας αποχής των στελεχών εκπαίδευσης, των εκπαιδευτικών και των μελών Ε.Β.Π. και Ε.Ε.Π. δεν είναι ικανή να αποτρέψει την ενεργοποίηση του συστήματος κυρώσεων του ν.4823/2021. Καίτοι η επίκληση του εν λόγω συνταγματικού δικαιώματος θα έπρεπε να αποτελεί επαρκή λόγο για την δικαιολογημένη αποχή από την άσκηση των καθηκόντων που συνδέονται με την διαδικασία αξιολόγησης και αυτό-αξιολόγησης του ν.4692/2020, η διοικητική πρακτική που ακολουθήθηκε στην ουσιαδώς όμοια περίπτωση του άρθρου 36 παρ.2 ν.4489/2017 (με τον αποκλεισμό δηλαδή δημοσίων υπαλλήλων που συμμετείχαν στην απεργία-αποχή από διαδικασίες επιλογής και τοποθέτησης Προϊσταμένων σε θέσεις Διευθυντών και Γενικών Διευθυντών και οι οποίοι προσέφυγαν ακολούθως δικαστικώς), καθώς και η πραγματική στοχοθεσία του ν.4823/2021 που είναι η καταστολή της απεργίας-αποχής (όπως ήταν και στην περίπτωση του ν.4489/2017), καθιστούν σαφές ότι η διοίκηση θα επιβάλλει τις κυρώσεις του άρθρου 56, παρά την επίκληση του συνταγματικού δικαιώματος απεργίας-αποχής των στελεχών εκπαίδευσης, εκπαιδευτικών, μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π. Τούτου δοθέντος, κάθε πρόσωπο που θα υποστεί τις εν λόγω κυρώσεις θα πρέπει να προσφύγει δικαστικώς για να την ακύρωσή τους και για να ελεγχθεί συναφώς η

νομιμότητά τους και η συμφωνία των διατάξεων του άρθρου 56 ν.4823/2021 με το άρθρο 23 Συντ.

Αθήνα, 13.09.2021

Η γνωμοδοτούσα δικηγόρος

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ - MJuris Oxford
ΗΡΩΔΟΥ 17 ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 106 74
ΑΦΜ: 140353663 - ΔΟΥ: Δ' ΑΘΗΝΩΝ
Α.Μ. ΔΣΑ: 83498
ΤΗΛ/ΦΑΞ: 210 7228055 - 6973 006163
e-mail: m.panagopoulou@mplawoffice.gr